

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/306/2018
Identifikačné číslo spisu:	7912214109
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:7912214109.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Y. Q., bývajúcej v M., M. XXXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Jurajom Füzérom, so sídlom v Košiciach - mestská časť Západ, Opálová č. 72/39, proti žalovanému 1/ C. C., bývajúcemu v V., Q. Č.. XXX/XX a 2/ Slovenskej republike, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štúrova č. 2, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 9 C 117/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 24. augusta 2017 sp. zn. 3Co/301/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná 2/ má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trebišov (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. marca 2016 č. k. 9C/117/2012 - 123 zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala voči žalovaným 1/ a 2/, aby jej spoločne a nerozdielne zaplatili 9.958,18 eur (300.000,- Sk) s príslušenstvom, na tom skutkovom základe, že dňa XX.X.XXXX došlo k dopravnej nehode, pri ktorej manžel žalobkyne Y. E. Q. zomrel. Rozhodnutie o trovách konania si súd ponechal po právoplatnom skončení konania. Žalobkyňa nárok uplatnila v zmysle ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka (ako primerané zadostučinenie v podobe náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch), a to z toho dôvodu, že došlo usmrtením jej manžela k nenávratnej deštrukcii jej súkromného života, a tým k intenzívnemu zásahu do jej osobnostných práv, t. j. práva na súkromie, rodinný život, keďže utrpela psychickú traumu, s poukazom na pomery, v akých sa nachádzala predtým, kým jej manžel žil a na pomery, v akých sa nachádza po jeho smrti. Argumentovala, že aj napriek tomu, že žalovaný 1/ bol oslobodený v trestnom konaní, zodpovedá za škodu ako vodič, pretože porušil viaceré svoje povinnosti, ktoré súvisia s dopravnou nehodou. Voči žalovanej 2/ žalobkyňa uplatnený nárok odvodzovala v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v platnom znení titulom nesprávneho úradného postupu, spôsobeného späťvzatím odvolania voči oslobodzujúcemu rozsudku u žalovaného 1/. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že dňa XX.X.XXXX v čase okolo

14.20 hod. došlo k dopravnej nehode na ceste od obce Nový Ruskov smerom na mesto Trebišov a k stretu nákladného motorového vozidla Praga V3S ev. číslo M., ktoré viedol zamestnanec Vágónky a. s. Y. Š. a osobného motorového vozidla zn. Peugeot 405 s evidenčným číslom M., ktoré riadil žalovaný 1/, pričom v dôsledku zrážky týchto dvoch vozidiel utrpel spolujazdec v osobnom motorovom vozidle, a to manžel žalobkyne, ťažké poranenia, na následky ktorých v ten istý deň podľahol. Z obsahu trestného spisu Okresného súdu Trebišov sp. zn. 4T/23/2008 bolo zistené, že dňa 22. 5. 2008 bol vydaný Trestný rozkaz pod č.k. 4T/23/2008-248, na základe ktorého obvinený Y. Š., vodič Vágónky a.s. Trebišov, bol uznaný vinným, že dňa XX.X.XXXX v čase okolo 14.20 hod. viedol motorové vozidlo Praga V3S ev. číslo M. po ceste od Obce Nový Ruskov smerom na Mesto Trebišov, kde pri odbočovaní na ul. Družstevnú pri vjazde nevenoval dostatočnú pozornosť vedeniu svojho vozidla a začal odbočovať vľavo v čase, kedy už bol predbiehaný osobným motorovým vozidlom zn. Peugeot 405 ev. číslo M., ktoré viedol vodič C. C., ktorý v dôsledku zabránenia nehody prešiel vozidlom do pravého jazdného pruhu, kde následne narazil do zadnej časti vozidla zn. Praga V3S a v dôsledku tejto zrážky utrpel spolujazdec vo vozidle Y. E. Q. ťažké poranenia hrudníka s masívnym zakrvácaním a zároveň došlo k poraneniu vodiča C. C., ktorý utrpel poranenia hlavy, hrudníka a ďalšie poranenia s dobou liečenia v trvaní 2 - 3 týždne, čím inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a spáchal tak čím závažnejším spôsobom konania a inému z nedbanlivosti ublížil na zdraví tým, že porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zákona, prečin ublíženia na zdraví podľa §158 Tr. zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov, pričom výkon uloženého trestu mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 30 mesiacov. Taktiež mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na dobu 15 mesiacov a poškodená Y. Q. s nárokom na náhradu škody bola odkázaná na občianske súdne konanie. Voči tomuto trestnému rozkazu bol podaný odpor dňa 2.6.2008 a po vykonaní dokazovania a doplnení znaleckého posudku, bolo v tejto trestnej veci rozhodnuté rozsudkom zo dňa 20.10.2009 č. k. 4T/23/2008-298 tak, že obžalovaný Y. Š. bol oslobodený podľa § 285 písm. c/ Tr. poriadku spod skutku obžaloby, keďže nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný. Z odôvodnenia trestného rozsudku mal súd prvej inštancie za preukázané, že súd v trestnom konaní sa nestotožnil so závermi znaleckých posudkov, z ktorých vyplýva, že podstatný podiel a príčinu na dopravnej nehode by mal obžalovaný, pretože neporušil žiadne ustanovenia zákona č. 315/1996 Z. z. Proti tomuto rozsudku podal okresný prokurátor odvolanie, ale Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 10.3.2010 č. k. 7To/11/2010-313 odvolanie okresného prokurátora zamietol podľa § 319 Tr. poriadku ako nedôvodné, pričom konštatoval vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Z obsahu trestného spisu Okresného súdu Michalovce sp. zn. 1T/57/2011 súd prvej inštancie zistil, že dňa 31. 10. 2011 bola podaná obžaloba na žalovaného 1/ C. C. z dôvodu, že dňa XX. X. XXXX, v čase okolo 14.20 hod., viedol osobné motorové vozidlo zn. Peugeot 405, ev. číslo M., po ceste od Obce Nový Ruskov smerom na Mesto Trebišov, kde pri jazde neprispôobil rýchlosť jazdy vozidla svojim schopnostiam a okolnostiam a nevenoval dostatočnú pozornosť pri predbiehaní vozidla zn. Praga V3S ev. číslo M., ktoré viedol Y. Š. a ktoré v tom čase odbočovalo z hlavnej cesty na ul. Družstevnú, kde v dôsledku toho narazil do zadnej časti vozidla zn. Praga V3S, pričom pri tejto zrážke utrpel spolujazdec vo vozidle zn. Peugeot 405 Y. E. Q. ťažké poranenia hrudníka s masívnym zakrvácaním, ktorým podľahol. Rozsudkom zo dňa 17.5.2012 č. k. 1T/57/2011-78 obžalovaný C. C. bol uznaný vinným, že dňa XX. X. XXXX, v čase okolo 14.20 hod., viedol osobné motorové vozidlo zn. Peugeot 405, číslo M., po ceste od Obce Nový Ruskov smerom na Mesto Trebišov, kde pri jazde prekročil povolenú rýchlosť 90 km/h o 18 km, pričom vedeniu vozidla nevenoval dostatočnú pozornosť, takže pri predbiehaní vozidla zn. Praga V3S ev. číslo M., ktoré viedol Y. Š. a ktoré v tom čase odbočovalo z hlavnej cesty na ul. Družstevnú vľavo, do tohto narazil do zadnej časti, pričom pri tejto zrážke spolujazdec vo vozidle zn. Peugeot 405, Y. E. Q. utrpel ťažké poranenie hrudníka s masívnym zakrvácaním, na následky ktorého zomrel, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, čím spáchal prečin usmrtenia podľa §149 ods. 1 Tr. zákona a za to bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov s tým, že výkon trestu mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 20 mesiacov a bol uložený trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá všetkého druhu na dobu 2 roky, pričom poškodená Y. Q. bola odkázaná s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Proti tomuto rozsudku bolo podané odvolanie a Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 18.10.2012 č. k. 5To/45/2012-98 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, nakoľko zistil nevyhodnotenie dôkazov komplexne v súvislosti so všetkými

vykonanými dôkazmi. Uložil povinnosť okresnému súdu vypočítať znalca aj k doplnku znaleckého posudku, dôkazy vyhodnotiť a vo veci rozhodnúť. Okresný súd Michalovce po vrátení veci riadiac sa právnym názorom Krajského súdu v Košiciach, doplnil dokazovanie aj výsluchom znalca a dňa 29.1.2013 rozhodol rozsudkom č. k. 1T/57/2011-113, na základe ktorého oslobodil obžalovaného C. C. podľa § 285 písm. c/ Tr. poriadku spod skutku obžaloby právne kvalifikovaného ako prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1,2 písm. a/ Tr. zákona, ktorý mal spáchať tak, že dňa XX.X.XXXX v čase okolo 14.20 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Peugeot 405, ev. číslo M., po ceste od Obce Nový Ruskov smerom na Mesto Trebišov, kde pri jazde neprispôbil rýchlosť jazdy vozidla svojim schopnostiam a okolnostiam a nevenoval dostatočnú pozornosť pri predbiehaní vozidla zn. Praga V3S, ev. číslo M., keďže nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný. Poškodená Y. Q., t. j. žalobkyňa, bola s nárokom na náhradu škody odkázaná na občiansko-súdne konanie. Proti tomuto rozsudku bolo podané odvolanie okresným prokurátorom Trebišov a v odvolacom konaní na verejnom zasadnutí, konanom dňa 30.5.2013 na Krajskom súde v Košiciach, krajský prokurátor prehlásil, že odvolanie okresného prokurátora berie späť. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 30.5.2013 č. k. 5To/26/2013-128 rozhodol v zmysle § 312 ods. 4 Tr. poriadku tak, že berie na vedomie späťvzatie odvolania, nakoľko v zmysle § 312 ods. 2 Tr. por. odvolanie prokurátora môže vziať nadriadený prokurátor späť, čo sa stalo aj v tomto prípade. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní vec právne posúdil v zmysle § 11, § 13 ods. 1, § 15, § 16, § 420, § 427 ods. 1, § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a dospel k záveru, že žaloba žalobkyne voči oboj žalovaným je nedôvodná. Mal za to, že žalovaný 1/ ako vodič sa nedopustil porušenia právnej povinnosti, ktorá by bola v príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody, teda nie sú naplnené zákonné predpoklady zodpovednosti za škodu, keďže neexistuje porušenie takej povinnosti zo strany žalovanej 2/, v dôsledku ktorého by vznikla škoda a neexistuje príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody, vzhľadom k tomu, že v čase dopravnej nehody bol vodičom osobného motorového vozidla, ale nebol prevádzkovateľom predmetného osobného motorového vozidla, ako to bolo zistené zo správy OR PZ v Trebišove. Súd žalobu zamietol voči žalovanej 2/, keďže úkon späťvzatia odvolania krajským prokurátorom nemožno považovať za nesprávny úradný postup, v dôsledku ktorého by vznikla pre žalobkyňu škoda, nakoľko nenaplnia znaky nesprávneho úradného postupu, vychádzajúc z uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.5.2013 v trestnom konaní pod sp. zn. 1T/57/2011 s poukazom aj na to, že neexistuje rozhodnutie, ani akt príslušného orgánu, ktorým by bolo vyslovené, že tento úkon bol posúdený ako nesprávny úradný postup.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 24. augusta 2017 sp. zn. 3Co/301/2016 prvým výrokom potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie voči žalovanej 2/ a druhým výrokom zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie voči žalovanému 1/ a v tomto rozsahu vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalovanej 2/ nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné vo vzťahu k žalovanému 1/. Odvolací súd skonštatoval, že rozhodnutiu súdu prvej inštancie v právnom vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou 2/ nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, nezistil ani logický rozpor výsledku jeho hodnotenia dôkazov so skutkovým stavom zisteným podľa § 133 až § 135 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) účinného v čase rozhodovania, rovnako nedošlo ani k aplikácii nesprávneho zákonného ustanovenia. Rozsudok v právnom vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou 2/ nie je ani nepreskúmateľný a nebola zistená ani iná vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, berúc do úvahy len všeobecný charakter podaného odvolania zo strany žalobkyne v právnom vzťahu so žalovanou 2/, nakoľko len uvádzala, že vzhľadom na vznik dopravnej nehody a dva oslobodzujúce rozsudky týkajúce sa jednej dopravnej nehody bolo povinnosťou prokuratúry jednoznačne zistiť vinníka tejto dopravnej nehody a nie iniciatívne vziať odvolanie späť proti oslobodzujúcemu rozhodnutiu v trestnom konaní vydanom proti žalovanému 1/. Preto žalovanou 2/ vykonané späťvzatie odvolania v trestnom konaní proti žalovanému 1/ je nesprávnym úradným postupom, nakoľko mala žalovaná 2/ využiť podanie odvolania ako účinného prostriedku proti oslobodzujúcemu rozsudku žalovaného 1/, prípadne podať mimoriadny opravný prostriedok proti oslobodzujúcim rozsudkom v oboch trestných konaniach. Keďže tak nekonala, mala žalobkyňa za to, že nesprávne úradne postupovala. Odvolací súd poukázal na nedôvodnosť a právnu irelevantnosť námietok

žalobkyne v právnom vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou 2/ a v celom rozsahu v zmysle § 387 ods. 2 CSP sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v tejto časti. Odvolací súd skonštatoval správnosť právneho posúdenia tohto právneho vzťahu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, keď žalobu žalobkyne voči žalovanej 2/ zamietol, keďže späťvzatie odvolania krajským prokurátorom jednoznačne nemožno považovať za nesprávny úradný postup, nakoľko z právoplatného uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.05.2013 vydaného v trestnom konaní proti žalovanému 1/ pod sp. zn. 1T/57/2011, tak ako to konštatoval aj súd prvej inštancie, jednoznačne vyplýva, že v danom prípade boli splnené zákonné predpoklady v zmysle § 312 ods. 2 Tr. poriadku pre späťvzatie odvolania, pričom Generálna prokuratúra SR tento úkon nevyhodnotila ako nesprávny úradný postup, dávajúc do pozornosti aj predbežné prejednanie uplatneného nároku žalobkyne na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. žalovanou 2/, ktorá nezistila opodstatnenosť nároku žalobkyne, t.j. existenciu nezákonného rozhodnutia, ani existenciu nesprávneho úradného postupu, pričom vyjadrenie žalobkyne považovala len za jej subjektívne hodnotenie, bez právneho významu. Keďže zákonné predpoklady späťvzatia odvolania okresného prokurátora - krajským prokurátorom boli naplnené, správne súd prvej inštancie rozhodol, ak žalobu žalobkyne voči žalovanej 2/ zamietol ako nedôvodnú, vychádzajúc z právne irelevantných námietok žalobkyne uvádzaných v podanom odvolaní, nemajúcich predpoklady v zmysle ust. § 9 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z. (viď uznesenie NS SR z 13.9.2012, sp. zn. 3 MCdo 18/2011). Vzhľadom k tomu odvolací súd napadnutý rozsudok voči žalovanej 2/ potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Odvolací súd ale dospel k záveru o naplnení odvolacieho dôvodu v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. b/ OSP uplatneného v čase podania odvolania (t. č. v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP, čo sa týka napadnutého rozsudku voči žalovanému 1/, v kontexte nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku, čo sa týka odôvodnenia preskúmania súdom prvej inštancie konkrétne namietaných zákonných pochybení žalovaného 1/ v zmysle § 14 ods. 5 písm. b/, d/, e/, § 15 ods. 1 a § 16 ods. 1 zákona č. 315/1996 Z. z., so zreteľom aj na nejednoznačnosť odôvodnenia rozporuplnosti znaleckých záverov vyjadrených v trestných konaniach vedených na Okresnom súde Trebišov pod č.k. 4T/23/2008 a 1T/57/2011. Preto vyhodnotil konštatovanie súdu prvej inštancie, že žalovaný 1/ sa nedopustil porušenia právnej povinnosti, ktorá by bola v príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody ako predčasné, a to z hľadiska nenaplnenia zákonných predpokladov v zmysle § 11 a nasl. OZ, vychádzajúc aj z neodôvodnenia rozporov vo vyjadreniach žalovaného 1/ a žalobkyne, že žalobkyňa voči žalovanému 1/ neuplatňovala nárok titulom ochrany osobnosti v zmysle § 11 a nasl. OZ, ale len titulom náhrady škody (viď čl. 47, 52, 57), čo spôsobilo pochybnosť o predmete konania v kontexte uplatnených odvolacích námietok žalobkyne proti žalovanému 1/, t. j. či až podaním zo dňa 19.3.2015 žalobkyňa rozšírila zodpovednosť žalovaného 1/ nielen v zmysle § 420, § 427 OZ, ale aj v zmysle ust. § 11 Občianskeho zákonníka titulom ochrany osobnosti. Odvolací súd zdôraznil, že súd nie je v občianskom súdnom konaní viazaný oslobodzujúcim rozhodnutím vydaným v trestnom konaní. Nakoľko odvolací súd vzhladol vo veci naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 205 ods. 2 písm. b/ OSP týkajúceho sa čiastočnej nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku, čo je inou vadou konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (viď stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR z 3.12.2015 zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a súdov SR 1/2016), nemohol následne preskúmať naplnenie ďalších uplatnených odvolacích dôvodov a zrušil rozsudok v časti voči žalovanému 1/ a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v súlade s § 389 ods. 1 písm. b/ a § 391 ods. 1 CSP. V zmysle § 391 ods. 3 CSP odvolací súd uložil súdu prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne odôvodniť v zmysle § 220 ods. 2 CSP po ustálení predmetu konania, a v tomto kontexte prípadného porušenia právnej povinnosti žalovaného 1/ v zmysle § 11 OZ, prípadne preukázaného zavinenia v zmysle ust. § 420 a § 427 OZ, so zreteľom na príčinnú súvislosť so vznikom dopravnej nehody a naplnením ďalších zákonných predpokladov. V prípade návrhu žalobkyne na odstránenie namietaných rozporov v trestných konaniach vedených na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 4T/23/2008 a 1T/57/2011, uložil vykonať znalecké dokazovanie, vychádzajúc od 1.7.2016 z účinných procesných ustanovení Civilného sporového poriadku a po prípadnom doplnení dokazovania, zistený skutkový stav vyhodnotiť a vec správne právne posúdiť, vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe súdov v konaniach o ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ, ako aj náhrady škody podľa § 420 a § 427 Občianskeho zákonníka, nakoľko z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva konkrétne odôvodnenie zamietnutia návrhu žalobkyne z hľadiska týchto právnych posúdení.

Úlohou súdu prvej inštancie bude rozhodnutie riadne odôvodniť v zmysle § 220 Občianskeho zákonníka, a to predovšetkým po odstránení rozporov týkajúcich sa ustálenia právneho odôvodnenia uplatneného nároku žalobkyne voči žalovanému 1/. V zmysle § 396 ods. 3 CSP ponechal rozhodnutie o náhrade trov odvolacieho konania súdu prvej inštancie.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa včas, prostredníctvom svojho právneho zástupcu dovolanie. V pôvodnom dovolaní namietala porušenie § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a, b, c CSP. Po doplnení svojho dovolania, vzhľadom na rozhodnutie občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 19. apríla 2017 sp. zn. IVCdo/2/2017 o neprípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov, ustálila svoj dovolací dôvod na námietke porušenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP a napadnuté rozhodnutie ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, len v časti výroku voči žalovanej 2/, žiadala zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodňovala tým, že pri riešení právnej otázky sa odvolací súd odklonil od rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a rozhodnutie preto spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Odvolací súd mal zo správnych skutkových záverov vyvodiť nesprávne právne závery vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou 2/. Za podstatnú považovala otázku posúdenia nesprávnosti úradného postupu krajského prokurátora, ktorý vzal odvolanie späť, čím zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávny právny záver, ktoré posúdenie prevzali aj ostatné súdy, ktoré mali za to, že nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu. Nesprávne späťvzatie odvolania prokurátorom krajskej prokuratúry v prebiehajúcom trestnom konaní je porušením práva nie len z hľadiska zákona o prokuratúre, ale aj z hľadiska povinnosti prokurátora podľa trestného zákona a trestného poriadku. Vzhľadom na to, že prokuratúra pochybila v trestnom konaní nesprávnym postupom, žalobkyňa usudzuje, že má právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch tak, ako žiadala v žalobe. Keďže nie je potrebné vykonať ďalšie dokazovanie vo vzťahu k žalovanej 2/, zostáva len vyriešiť vyššie uvedenú otázku zásadného právneho významu.

4. Žalovaná 2/ vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie v zmysle § 448 CSP zamietnuť. Rozsudky obidvoch súdov považovala za zákonné a mala za to, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala existenciu nezákonného postupu zo strany štátu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP). Dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. V preskúmvanej veci z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka prioritne uplatňuje dovolací dôvod v zmysle § 432 ods. 1 CSP, t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

8. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom

právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom a nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania. Len v prípade, že dovolateľ správne naformuluje právnu otázku má dovolací súd možnosť posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu alebo či v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Vo všeobecnosti treba považovať právne posúdenie za nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

13. V prípade § 421 ods. 1 písm. a) CSP je významnou tá otázka, na ktorej zodpovedaní odvolací súd založil svoje rozhodnutie, pričom sa jej vyriešením odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Pritom však v dovolaní musí byť otázka riešená odvolacím súdom naformulovaná presne, jasne a zrejme konkretizovaná, musí byť uvedené ako sa s ňou odvolací súd vysporiadal a súčasne je potrebné doplniť aj konkrétne rozhodnutia odvolacieho súdu, z ktorých jednoznačne vyplýva, že vyriešením tejto otázky sa odklonil od konkretizovanej ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

14. Pojem ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu bola predmetom rozhodovania občianskoprávneho kolégia, ktoré na zasadnutí 9. novembra 2018 prijalo do Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky rozhodnutie najvyššieho súdu z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017, ako R 71/2018, v ktorom vyložilo rozsah pojmu ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu nasledovne: „Do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.“

15. Dovolateľka vo svojom odôvodnení dovolania neuviedla žiadne rozhodnutia odvolacieho súdu podporujúce jej argumenty nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, ktoré by vytvárali platformu ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ak svoje dovolacie dôvody opiera o odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, avšak bez podloženia akýmkoľvek, resp. relevantnými rozhodnutiami odvolacieho súdu, od ktorých sa rozhodnutie odvolacieho súdu má odkláňať, nie je možné také odôvodnenie dovolania považovať za kvalifikované v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, a teda pokiaľ vykazuje dovolanie také zásadné nedostatky pri tomto dovolacom dôvode, nie je možné pristúpiť ani k vyhodnoteniu prípustnosti dovolania vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu. Polemika s právnymi názormi odvolacieho súdu, či spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, či neriešeniu skutkových zistení významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP. V prípade absencie konkretizovania

od akej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu sa má rozhodnutie odvolacieho súdu odkláňať, nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu, týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odkláňa od názorov v nich vyjadrených; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382 a tiež 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 78/2017).

16. Vzhľadom na skutočnosť, že odôvodnenie tohto dovolacieho dôvodu nebolo dostatočné, prípustnosť dovolania z tohto dôvodu nebolo možné vyvodiť.

17. Najvyšší súd však prihliadol na skutočnosť, že dovolací dôvod v zmysle § 421 CSP dovolateľka ustálila na základe rozhodnutia najvyššieho súdu z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017 o neprípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov. Pri posudzovaní dovolacích dôvodov dovolateľky preto najvyšší súd vzal do úvahy, že uvádzané rozhodnutie najvyššieho súdu bolo po podaní jej dovolania prekonané rozhodnutím z 21. marca 2018 sp. zn. 1 VCdo 1/2018, podľa ktorého je kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 a § 421 CSP prípustná. Prihliadol preto pri posudzovaní prípustnosti a dôvodnosti dovolania aj na ňou uplatnené dovolacie dôvody v zmysle § 420 písm. f) CSP.

18. Dovolaateľka v dovolaní namietala, že súd jej procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že sa odvolací súd nevysporiadal riadne s jej odvolacími námietkami v rozhodnutí o odvolaní. Rozhodnutia súdu prvej inštancie ako aj rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené, súdy nevysvetlili dostatočne, ktoré skutočnosti považovali za preukázané a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadili a prečo nevykonali ďalšie dôkazy, najmä znalecké dokazovanie, keďže doterajšie znalecké dokazovanie je rozporuplné. Súdy v trestnom konaní ani v civilnom konaní sa dôsledne nevysporiadali a nezisťovali, či žalovaný 1/ porušil alebo neporušil povinnosti v zmysle § 14, § 15, § 16 zákona č. 315/1996 Z. z. a či boli v príčinnej súvislosti s nehodou a škodou. Na základe toho súd nemal len formálne poukázať na § 312 ods. 2 Trestného poriadku a právne uzavrieť, že ide o správny úradný postup prokurátora. Keďže prokurátor je povinný postupovať v zmysle zákona, v príčinnej súvislosti s jeho konaním (vzatie odvolania späť) vznikla dovolateľke škoda. Súd prvej inštancie ako aj odvolací súd sa dôsledne neriadili dokazovaním v zmysle § 120 a nasl. OSP, ktoré sa vyžaduje v zmysle § 185 a nasl. a § 206 a nasl. CSP.

19. Podľa § 420 písm. f) CSP tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu

hodnotenia vykonaných dôkazov.

21. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

22. Pokiaľ dovolateľka namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok riadneho odôvodnenia, dovolací súd poukazuje na to, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci. Na podstate zásady, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) inú vadu konania (teda nie zmätočnosť), zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

23. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutých rozhodnutí súdy citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľky, že súdy svoje rozhodnutie neodôvodnili riadne. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

24. V súvislosti s namietanou vadou konania spočívajúcou v nedostatočne vykonanom dokazovaní a v nedostatočnom zistení rozhodujúcich skutkových okolností, najvyšší súd uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá nedostatočné zistenie rozhodujúcich okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a pre úplnosť dodáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97). Z dovolania vyplýva, že dovolateľka namietala aj skutkové zistenia ako výsledok hodnotenia dôkazov a z nich vyplývajúci skutkový záver, z ktorého vychádzal odvolací súd (o neexistencii úradného postupu prokurátora, ktorý by bol nesprávny), resp. nedostatočné zistenie skutkového stavu v dôsledku nevykonania všetkých ním navrhnutých dôkazov. Nesprávne zistenie skutkového stavu však nie je podľa CSP dovolacím dôvodom. Dovolací súd ani nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Táto viazanosť zisteným skutkovým stavom je nevyhnutným predpokladom pre skúmanie správnosti

právneho posúdenia veci, pretože podstatou právneho posúdenia veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Procesné práva vyplývajúce pre stranu z procesných predpisov nezahŕňa povinnosť súdu vykonať všetky stranou navrhnuté dôkazy, ani vykonať, či vyhodnotiť ich spôsobom, ktorý by jej vyhovoval.

25. Obdobne prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

26. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania ani z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nevyplýva. Najvyšší súd preto dovolanie dovolateľky odmietol v zmysle § 447 písm. c/ CSP.

27. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.